

Gjendomsretten, og det andet er, at man har søgt saa vidt muligt, at Sagtretten skulde følge Brugsretten, men en Ting ere i hvert Fald alle vore tidligere Arbejder gaaede ud paa og have haft for Dje i denne Sag, og det er dette, at Sagtretten ikke bliver Genstand for Handel og Vandel, som andre Genstande i Almindelighed. Dette blev allerede flaaet fast ved Loven af 20de Maj 1840. Da var Grundreglen den, at Sagtretten saa vidt muligt skulde følge Gjendomsretten og saa vidt muligt Brugsretten. Derfra blev der gjort mange Undtagelser, saa at i Praksis ophævede Undtagelserne saa at sige Reglen i Lov af 1840. Ved Lov af 25de Marts 1851 bestræbte man sig yderligere for, at Sagtretten kunde følge Gjendomsretten, og Kong Frederik den 7de gik ved at give Afkald paa Sagtretten i sine Distrikter eller i alt Fald bestemme, at den kunde indløses, i Spidsen for vore Gods-ejere, og dette fandt ogsaa et velvilligt Dre hos dem, idet de gik med til et Forslag, som betingede Sagtrettens Afløsning, saa at den kunde følge Gjendomsretten. I denne Bestemmelse hedder det endvidere, at naar vedkommende Ejere tillige ere Brugere, kunne de overdrage Sagtretten for et Aar, men ogsaa kun for et Aar. Dette er senere forandret derhen, at naar Ejeren af Grunden tillige er Bruger, kan han overdrage Sagtretten for sin Besiddelsestid og for en vis Tid, dog ikke over 10 Aar. Naar det nu i denne Bestemmelse fra 1851 hedder: „Hvor Sagtretten paa Gnemærker“ — dette Ord har nu ikke nogen synderlig Betydning — „alle-rede er eller werde forenet med Gjendomsretten over Grunden; kan den ikke mere afstilles fra denne“, saa kende vi jo alle, som det ogsaa blev fremhævet ved Sagens anden Behandling, hvorledes denne Sag er bleven opfattet af Højesteret og Overretten — Underretten som til et andet Resultat. Efter Højesteretsdommen og Københavns Overrets Dom skal der ved forståas, at Ejeren, som sælger sin Ejendom, ikke kan forbeholde sig Sagtretten for bestandig men nok for vedkommendes Besiddelsestid. Jeg skal ikke sige noget om, hvorvidt denne Opfattelse efter min Mening er rigtig eller ikke, men det er en Kendsgerning, at en saadan Højesteretsdom er falden, og med dette for Dje synes jeg nok, at man skal se at træffe Bestemmelser derimod i den ny Lov. Men det er ikke nok dermed; i det omhandlede Dokument, som jeg ikke nærmere skal komme ind paa, var der nemlig optaget en anden Bestemmelse om, at vedkommende, hvis han skød Wildt paa sin Ejendom, skulde bøde, som det blev sagt ved anden Behandling,

12 Tdr. Byg aarlig; det vil sige i sin Besiddelsestid. Jeg vil sige, at den Mand, der kræver, at denne Bestemmelse skal fuldbyrdes, er efter min Mening en meget haardhjertet Mand; thi man har jo Sagtlovens Bestemmelser, og jeg mener ikke, man skal straffes yderligere. Dette er saa vidt mig bekendt ikke prøvet ved Retten, hvorvidt den vedkommende Mand kan hævde denne Bestemmelse ved Domstolene, og det af den Grund, at han, som det er mig meddelt, kostede saa mange Penge paa den første Sag, at han ikke havde Raad til at forfølge Sagen videre. Da det er mig meddelt, at denne Bestemmelse findes i mange Støder, maa jeg saa give dem derovre et godt Raad? Det er dette, at de, hvis det kan lade sig gøre, overdrage Gjendomsretten til deres Søner, om de have Søner, eller til andre for derved at blive fri for denne Afgift; for saa kan den efter min Mening ikke kræves. Det er det Raad, jeg vil give dem. Men endvidere er der tilføjet i ny Skøder eller Arvesæstebreve den Bestemmelse: „Sælgerne og efterfølgende Ejere forbeholde sig Ret til over for Køberen og efterfølgende Ejere af det folgte for sig og Betjente at passere over Ejendommen med Skydegevær og Hunde.“ Denne Bestemmelse findes desforuden saaledes, at naar den nuværende Ejers Besiddelsestid er ophørt, har den vedkommende Sælger og efterfølgende Ejere Ret til at færdes paa hans Grund med Skydegevær og Hunde — endskønt, det bliver jo vel vanskeligt at forbyde saadant noget ved Sagtloven. Men saa er den vedkommende dog ikke Herre over sin Ejendom, det er en Servitut, som derved er paalagt Ejendommen. Med dette Maal for Dje at gøre ham til Herre er et af mine Vædringsforslag affattet. Jeg kunde vel have ønsket, at det havde været noget videre, men da var jeg ikke kendt med dette Forhold. At det er indført i ny Afkomstdokumenter, er først senere blevet mig bekendt. Maa jeg nu, inden jeg gaar over til at omtale de Vædringsforslag, der ere stillede af flere ærede Medlemmer tillige med mig, og de Vædringsforslag, der ere stillede af Udvalget, gøre en Bemærkning angaaende § 3 om, at Sagtretten altid skal følge Livsfæste. Naar man skal affatte et Lovforslag af denne Natur, som det bør affattes, saa burde efter min Mening denne Bestemmelse, hvis man vil opretholde den, ikke have sin Plads der, men under § 1, og i dette Forhold, nemlig Sagtforholdet, følge Grundejendommens Regler, hvis det kan lade sig gøre. Maa jeg nu først omtale Vædringsforslaget under Nr. 2, som er stillet af et Flertal i Udvalget. Jeg maa sige, at